

PAKAAMMO MAIPAPAN ITI BAKUNA

Bakuna iti Tuko

Ti Nasken a Maammoam

Many Vaccine Information Statements are available in Spanish and other languages. See www.immunize.org/vis
Adu a Pakaammo Maipapan iti Bakuna ti maala iti Espanyol ken dadduma a pagsasao. Kitaen www.immunize.org/vis

1 Apay ta agpabakunaka?

Ti tuko (maaw-awagan met a varicella) ket maysa a gagangay a sakit iti kinaubing. Kadawyan a saan a nakaro daytoy, ngem mabalin a delikado, kangrunaanna kadagiti maladaga ken nataengan.

- Mangpataud daytoy iti pantal, panaggagatel, gurigor, ken pannakabannog.
- Mabalin nga agbanag iti nakaro nga impeksion iti kudil, piglat, pneumonia, pannakadadael ti utek, wenno ipapatay.
- Ti virus a tuko ket mabalin a maiwaras ti maysa a tao iti sabali nga tao babaen iti angin, wenno babaen iti pannakasagid iti tutot manipud iti kapuyo ti tuko.
- Ti maysa a tao a naaddaanen iti tuko ket mabalin a makaala iti nasakit a pantal a maaw-awagan iti shingles kalpasan dagiti tawtawen.
- Sakbay ti bakuna, agarup 11,000 a tattao ti mayos-ospital gapu iti tuko iti tunggal tawen ditoy Estados Unidos.
- Sakbay ti bakuna, agarup 100 a tattao ti matmatay iti tunggal tawen kas resulta ti tuko ditoy Estados Unidos.

Ti tuko ket mabalin a lappedan ti bakuna iti tuko.

Kaaduan kadagiti tattao a mangala iti bakuna ti tuko ket saan nga agtuko. Ngem no adda ti nabakunaan nga agtuko, kadawyan a saan a nakaro daytoy. Maaddaanda iti basbassit a kapuyo, saanda unay nga aggurigor, ken nabibiit ti panagimbagda.

2 Siasino kadi ti mangala iti bakuna ti tuko ken kaano?

Rutina

Dagiti ubbing a saan pay pulos a nagtuko ket mangala koma iti 2 a dosis ti bakuna iti tuko kadagitoy nga edad:

- Umuna a Dosis: 12–15 a bulan nga edad
- Maikadua a Dosis: 4–6 a tawen (mabalin a maited a nasapsapa, no saan a nababbaba ngem 3 a bulan kalpasan ti umuna a dosis)

Dagiti tattao nga agtawen 13 wenno nangatngato (a saan pulos a nagtuko wenno nakaawat iti bakuna iti tuko) ket mangala koma iti dua a dosis a saan a bumaba iti 28 nga aldaw ti baetna.

Pasambot

Ti siasinoman a saan a naan-anay a nabakunaan, ken saan pulos pay a nagtuko, ket mangala koma iti maysa wenno dua a dosis iti bakuna iti tuko. Ti panawen dagitoy a dosis ket depende iti edad ti tao. Agsaludsodka iti doktormo.

Ti bakuna iti tuko ket mabalin a maited a kagiddan dagiti dadduma a bakuna.

Laglagipen: Ti “kombinasion” ti bakuna a maaw-awagan iti **MMRV**, a naglaon iti agpada a bakuna iti tuko ken MMR, ket mabalin a maited imbes a ti dua a saggaysa a bakuna kadagiti tattao nga agtawen iti 12 ken ub-ubing.

3 Dagiti dadduma a tattao ket saan nga mabalin a mangala ti bakuna iti tuko wenno nasken nga agurayda.

- Saan koma a mangal-ala iti bakuna iti tuko dagiti tattao no naaddaanda idi iti makaippeggad iti biag a reaksion nga alerhia iti napalabas a dosis ti bakuna iti tuko wenno iti gelatin wenno iti antibiotic nga neomycin.
- Dagiti tattao nga agsakit iti saan unay a nakaro wenno nakaro iti tiempo a nayskediul ti bakuna ket kadawyan nga aguray agingga nga umimbagda sakbayda a mangala iti bakuna iti tuko.
- Dagiti masikog a babbai ket aguray koma iti panangala iti bakuna iti tuko agingga a kalpasan ti panaganakda. Dagiti babbai ket saan koma nga agsikog iti uneg ti 1 bulan kalpasan a nangala iti bakuna iti tuko.
- Dagiti dadduma a tattao ket agsaludsod koma iti doktorda no mangalada kadi iti bakuna iti tuko, karamanen ti siasinoman nga:
  - addaan iti HIV/AIDS wenno sabali a sakit a makaapektar iti immune system
  - madama nga agag-agas iti makaapektar iti immune system, kas iti steriods, iti 2 a lawas wenno napapaut
  - addaan iti aniaman a kita ti kanser
  - madama nga maag-agasan iti kanser babaen iti radiation wenno agas
- Dagiti tattao a nasaksakan iti dara iti nabiiit wenno naikkan iti dadduma a produkto a dara ket agsaludsod koma iti doktorda no kaano a mabalinda a mangala iti bakuna iti tuko.

Agsaludsodka iti doktormo para iti ad-adu nga impormasion.

U.S. Department of
Health and Human Services
Centers for Disease
Control and Prevention

4

Ania dagiti peggad manipud iti bakuna iti tuko?

Ti bakuna, kas iti aniaman nga agas, ket mabalin a mangpataud kadagiti nakaro a problema, kas kadagiti nakaro a reaksion nga alerhia. Ti peggad ti bakuna iti tuko a mangpataud iti nakaro a pannakadangran, wenno ipapatay, ket nakabasbassit laeng.

Nataltalged ti panangala iti bakuna ti tuko ngem iti panagsakit iti tuko. Kaadwan kadagiti tattao nga agpabakuna para iti tuko ket awanan iti aniaman a problema iti daytoy. Dagiti reaksion ket kadawyan a mapasamak kalpasan ti umuna a dosis ngem iti maikadua.

Dagiti saan a nakaro a problema

- Naut-ot wenno lumteg ti paset a nakabakunaan (agarup 1 iti 5 nga ubbing ken agingga 1 iti 3 a bumaro/ bumalasang ken nataengan)
- Gurigor (1 a tao iti 10 wenno nababbaba)
- Saan a nakaro a pantal, agingga iti maysa a bulan kalpasan ti panagbakuna (1 a tao iti 25). Posible para kadagitoy a tattao nga akaranda dagiti dadduma a miembro ti pamilyada, ngem daytoy ket manmanu unay.

Dagiti katamtaman a problema

- Panagkissiw (panagkuripaspas wenno pannakaikuleng) a pinataud ti gurigor (manmanu unay).

Dagiti nakaro a problema

- Pneumonia (manmanu unay)

Dadduma a nakakaro a problema, a kairamanan dagiti nakaro a reaksion iti utek ken nababa a bilang ti dara, ket naireport kalpasan ti panagbakuna para iti tuko. Manmanu unay ti pannakapasamak dagitoy a saan a maibaga dagiti eksperto no pinataud kadi daytoy ti bakuna wenno saan. No napataud man, manmanu unay daytoy.

Laglagipen: Ti umuna a dosis ti **MMRV** a bakuna ket nainagiti panagpantal ken nangatngato a bilang ti panaggurigor ngem kadagiti bakuna nga MMR ken varicella a nagsina a naited. Ti panagpantal ket naireport iti agarup 1 a tao iti 20 ken panaggurigor iti agarup 1 a tao iti 5.

Dagiti panagkissiw a pinataud ti gurigor ket naireport met nga ad-adda a masansan kalpasan ti MMRV. Kadawyan dagitoy ket mapasamak 5–12 nga aldaw kalpasan ti umuna a dosis.

5

Kasano no adda ti nakaro a reaksion?

Ania ti sapulek?

- Sapulem dagiti bambanag a pakaseknam, kas kadagiti pagilasinan iti nakaro a reaksion nga alerhia, nakaro unay a gurigor, wenno panagbaliw ti tigignay.

Dagiti pagilasinan iti nakaro a reaksion nga alerhia ket mabalin a kairamanan ti panagsuput-supot, lumteg a rupa ken karabukob, narigat a panaganges, napartak a pitik ti puso, pannakaulaw, ken panagkapsut.

Mangrugi dagitoy sumagmamano a minuto agingga iti sumagmamano nga oras kalpasan ti panagbakuna.

Ania ti aramidek?

- No ipagarupmo a daytoy ket nakaro a reaksion nga alerhia wenno dadduma pay nga emerhensia a saan a mabalin nga aguray, awagam ti 9-1-1 wenno mapan ti tao iti kaasitgan nga ospital. Wenno saan, awagam ti doktormo.
- Kalpasanna, ti reaksion ket nasken a maibaga iti Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS). Mabalin nga idatag ti doktormo daytoy a report, wenno mabalin a sika a mismo babaen iti web site ti VAERS iti www.vaers.hhs.gov, wenno babaen iti panagtawag iti **1-800-822-7967**.

Saan nga agipapaay ti VAERS iti balakad a medikal.

6

Ti National Vaccine Injury Compensation Program (Programa ti Nasion para iti Pannakabayad ti Nadangran ti Bakuna)

Ti National Vaccine Injury Compensation Program (VICP) (Programa ti Nasion para iti Pannakabayad ti Nadangran ti Bakuna) ket maysa a programa ti pederal a naaramid tapno mabayadan dagiti tattao a mabalin a nadangran dagiti partikular a bakuna.

Dagiti tattao a mamati a nadangranda babaen iti maysa a bakuna ket mabalinda nga adalen ti maipapan iti programa ken maipapan iti panagidatag iti panagtunton babaen iti panagtawag iti **1-800-338-2382** wenno panangbisita iti website ti VICP iti www.hrsa.gov/vaccinecompensation. Adda limitasion ti panawen ti panagidatag iti panagtunton para iti pannakabayad.

7

Kasanok a maammoan ti ad-adu pay?

- Agsaludsodka iti doktormo. Mabalinna nga ited kenka ti pakete ti bakuna wenno mangisingasing kadagiti dadduma a pagtaudan ti impormasion.
- Awagam ti departamentoyo iti salun-at iti lokal wenno iti estado.
- Kontakem ti Centers for Disease Control and Prevention (CDC) (Dagiti Sentro para iti Panangkontrol ken Panaglapped iti Sakit):
  - Awagan ti **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** wenno
  - Bisitaen ti website ti CDC iti www.cdc.gov/vaccines

Vaccine Information Statement (Interim)

Varicella Vaccine

3/13/2008

Ilokano

42 U.S.C. § 300aa-26

Office Use Only

